

ULUSAL MEZOTELYOMA FARKINDALIK AYI EYLÜL 2026

Mezotelyomayı Tanıyalım, Risklerin Farkında Olalım.

Basın Bildirisi

26 Eylül Mezotelyoma Farkındalık Günü, nadir görülen ancak ciddi seyirli bir hastalık olan mezotelyoma konusunda toplumun bilinçlendirilmesi için önemli bir fırsattır. Mezotelyoma, en sık akciğerleri çevreleyen zar dokusundan (plevra) gelişen kötü huylu bir tümördür. Hastalıkla ilişkisi en iyi bilinen ve önenebilir risk faktörü **asbest maruziyetidir**. Bununla birlikte bazı bölgelerde doğal olarak bulunan **erionit** gibi lifli minerallere maruziyet de mezotelyoma gelişimi açısından önemli bir risk oluşturabilir.

Asbest geçmişte ısıya ve aşınmaya dayanıklı olması nedeniyle inşaat, gemi yapımı ve onarımı, izolasyon, çatı ve kaplama malzemeleri, fren ve balata üretimi gibi birçok alanda yaygın olarak kullanılmıştır. Bu nedenle **inşaat ve yıkım işçileri, tersane çalışanları, izolasyon işçileri, tesisatçılar, elektrikçiler, madenciler ve geçmişte asbest içeren malzemelerle çalışan kişiler** mesleki maruziyet açısından riskli gruplar arasında yer alır. Ayrıca çalışanların kıyafetleriyle eve taşınan asbest lifleri nedeniyle aynı evde yaşayan kişilerde de geçmişte ikincil maruziyet yaşanmış olabilir. Ülkemizde ise mesleki maruziyetin yanı sıra, bazı bölgelerde asbest içeren toprağın geçmişte evlerin sıva ve badanasında kullanılması ve bazı yörelerde **erionit maruziyeti** çevresel risk açısından özel önem taşımaktadır.

Asbest yalnızca geçmişin sorunu değildir. Yeni kullanımının yasaklanmış veya büyük ölçüde sınırlandırılmış olması, daha önce yapılmış binalarda ve endüstriyel yapılarda bulunan asbestin ortadan kalktığı anlamına gelmez. Özellikle eski yapıların yıkımı, tadilatı, yenilenmesi veya hasar görmesi sırasında asbest içeren malzemelerin kontrolsüz biçimde parçalanması, liflerin havaya karışmasına ve yeni maruziyetlere yol açabilir. Bu nedenle kentsel dönüşüm, bina yıkımı ve afet sonrasında oluşan enkazların kaldırılması gibi işlemlerde asbest açısından uygun değerlendirme yapılması, gerekli koruyucu önlemlerin alınması ve işlemlerin bu konuda eğitimli ekipler tarafından yürütülmesi toplum ve çalışan sağlığı açısından önemlidir.

Mezotelyomanın dikkat çekici özelliklerinden biri, riskli mineral liflere maruziyet ile hastalığın ortaya çıkması arasında **20-50 yıl veya daha uzun bir süre** bulunabilmesidir. Bu nedenle kişinin yıllar önce gerçekleşmiş mesleki veya çevresel maruziyet öyküsü bugün de önem taşır. Hastalık; giderek artan nefes darlığı, göğüs ağrısı, geçmeyen öksürük, halsizlik ve açıklanamayan kilo kaybı gibi belirtilerle ortaya çıkabilir. Bu yakınmalar birçok farklı hastalıkta da görülebilmekle birlikte, özellikle geçmişinde asbest veya erionit maruziyeti bulunan kişilerin bu belirtileri önemsemesi ve bir göğüs hastalıkları hekimine başvurması gerekir.

Mezotelyomada tanının gecikmeden konulması, hastaya uygun tedavi seçeneklerinin değerlendirilebilmesi açısından önemlidir. Tanı sürecinde görüntüleme yöntemlerinin yanı sıra, gerektiğinde plevral sıvı ve doku örneklerinin incelenmesine başvurulur. Tedavi; hastalığın tipi ve yaygınlığı, hastanın genel sağlık durumu ve diğer bireysel özellikler dikkate alınarak multidisipliner bir ekip tarafından planlanır. Günümüzde cerrahi, sistemik tedaviler ve radyoterapi uygun hastalarda değerlendirilmekte; özellikle son yıllarda kullanıma giren yeni tedavi yaklaşımları mezotelyoma tedavisinde yeni olanaklar sunmaktadır.

26 Eylül Mezotelyoma Farkındalık Günü'nde hatırlatıyoruz: Mezotelyoma ile mücadelede en önemli adımlardan biri, asbest ve diğer riskli mineral liflere maruziyetin önlenmesidir. Geçmişteki mesleki ve çevresel maruziyetlerin unutulmaması kadar, eski yapıların yıkım ve tadilat işlemlerinde ortaya çıkabilecek güncel asbest maruziyetlerinin önlenmesi de önemlidir. Riskleri bilmek, güvenli çalışma koşullarını sağlamak ve şüpheli belirtilerde zamanında sağlık kuruluşuna başvurmak mezotelyoma ile mücadelede hepimizin ortak sorumluluğudur.